બનાવે ખુદા.

ધી ખટાંઉ પારસી નાટક મંડળી.

ચીંતામણી.

નાટકના ગાયનો.

રચી છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

જહાંગીરજી કાવસજી ખટાઉ.

માલીક ખટાઉ પારસી નાટક મંડળી.

હાલ મુ. શાંતીભુવન થીએટર—અમદાવાદ.

સંવત ૧૯૭૭ સને ૧૯૨૧

આવૃત્તિ ૧ લી. પ્રત ૨૦૦૦

ચીમનલાલ ગોકળદાસે છાપ્યો શ્રી જૈન એડ-
વોકેટ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ ઘીકાંટા—અમદાવાદ.

કીંમત ચાર આના.

બનામે ખુદા.

તમાશાચિંતામણી.

૧.

દાતા તેરા આધાર
ઓંકાર નિરાકાર પાલનહાર જગકા....દાતા૦
બ્રહ્મ મહેશ બેહારી સુખકારી,
ધનપત ગનપત સુખસંપત....દાતા૦
તુમ્હી જગત આધાર બલહાર,
દાતા કર બેડા પાર અય કિરતાર....દાતા૦

૨.

કૃષ્ણ પ્યારે હાં ક્યા ન્યારી હય પ્યારી તેરી શાન.
ખિલત ફૂલવારી ક્યા પ્યારી નિરાલી હરીયાલી ક્યા પ્યારી.
તુમ બિસરે સંસારમેં ભોગે બિપત અપાર,
તુમ સેવાસે હોત હય છનમે બેડા પાર.
તુમહી સબકે પાલનહાર—જાઉં બલહાર જગઆધાર.
રખીયો પત હમારી........કૃષ્ણ૦

૩.

ગગરી ભરન ચલો બાંકી રસીલી છબીલી.
ચલો બાંકી એ અલબેલી પ્યારી સહેલીયાં.
મિલકર હમ તુમ અય સખીયાં....ગગરી૦
નયનાં તીર ચલાવે છયલાસે મન આનન્દી પાવે,
ગોરી ગોરી બાંહ મોરી ગરેડાર ગરેડાર.
મોહે છતયાં લગાવે લુભાવે,
દેખ દેખ ચિત ચુરાવે સખી,
સાજન નેહાંસે પ્રેમરસ પિલાવે....ગગરી૦

૪.

બાંકી ચિતવનકી તાક તાક મારીરે કટારી,
અલબેલા છબીલા જવાન....૦
બાતેંમે હોના નિગાહોંમે જાદુ નયનાં હુંય જેહરી લે બાન. કુંહાં
જાઓ સખી જાઓ મોહે ના સતાઓ,
કુંવારી મતવારી છોડો બઈયાં કલઇયાં મય પઇયાં પડુ
જાન ભઈ મોરી હલકાન........અલબેલા૦

૫.

૧ કુડ્હા દિલકો સંભાલ તુ મોરી પ્યારી
પાલ તૂ મોરી પ્યારી....૦
કૂંચીહુ-હાતા મુસીબત ટાલ....૦

જલથલ બયરી રયેન અંધેરી—અંતકાલને હય ઘેરા,
પાર કરેગા ઇશ્વર બેડા દિલસે યેહ ખૌફ નિકાલ—મોરી પ્યારી૦

૬.

સજનવા, બયરી હોગએ હમારે,
ચિઠીયા હોતો હરકોઈ બાંચે,
કરમવા કૌન બાંચે હમારે....સજનવા૦
દિલકી બેતાબીસે કહેતા હું કે પ્યારે આરે,
ઇશ્ક ખીંચે હય મેરે સીનેપે આરે આરે.
કલ તેરે હુસ્નપર કિસ કિસને નઝારે મારે,
આજ વોહ જાનસે જાતે હંય બેચારે મારે.
નઇયા હોતો હરકોઈ ખેવે—
ઉમરીયા, કઓન ખેવે હમારે....સજનવા૦

૭.

જાઓ સઇયાં ઘર સઓતનકે,
કયું મન કલપાવતહો.
બયરસોં પ્રેમ રખો ચિતમે જાઓ૦
છલ બલ કરત હમસે તડપત જીયા
ઉઠત હુકસી જાઓ....૦
રાહ લગાકે પ્રેમકી હરલીનો સુખ ચયેન,
જયસે ભઠ્ઠી કાંચકી સુલગતહય દિન રયેન

૮

નયને લાજ બિનશો બોલ રન્તા,
જીન શોએ ઘર ઘરત ધન દાતા સમજ બના—૦
નજીુષ યહા ભૂમી હાં આલતાના,
શકવત તેજ તોંચી મજ પોંઠએ નિરધના—૦

૯

દાસી અયસે માનો નિયા કારીયે મિલા સાંગતસે,
સુદિન કાએ ઉગવાલા આજ મજા વાટતસે.

૧૦

શામ તુમ દયા કરો મોરે શામ,
શામ મુજેહ લે ચલો ગોકુલ ગામ—શામ૦
ફેરભઇ મોરી સુધ્ર હુનરીની,
આસ લગી મોહે શામ ને હારી—શામ૦
નેહાં લગાકે સાંવરા જાએ બસે કિસ ઠોર,
હુમરે નયેન બિસર ગએ જીવન બિન ચતૂર ચકોર.
યેહ જોબન હુય ચાર દિનજા તુમ નાહુક હો બદનામ,
રામ નામ જપ આઠો પહેર અેાર ચલ બસ ગોકુલ ગામ.
—શામ૦

૧૧.

ચિંતા બસે જા ચિત ચયેન ન આય,
રૂપકો મન પરશે ફલ પાય.

પીયરવા કહીજે છે મોરે પીર,
હાં તુમ બિન મોકો પડે, નાહી ધીર.
તોરી નજરીયા બાંકે સાંવરીયા, જયસે દો ધારી કટાર,
મારે હરઆન ભવોંકી કમાન તક તક બાન;
જુલ્મી કરત બાર—પીયરવા૦

૧૨

જગ લુટારે સારા સાંઇયા દેખ કર્યું લલચાયા,
સંગ સંગાતી સુખ કે સાથી જુઠી મમતા માયા–માયારે માયા૦
બચ બચકે ચલના પાપ એ મોહ જાલ બિછાયા,
માંહીમે મિલ જાએગી તેરી એક દિન કંચન કાયા–કાયારે કાયા૦
કુટુંબ કબીલા બેટી બેટા સપને કીસી છાયા,—છાયારે છાયા

૧૩

આગરે જો ધાગરે મંગાદે રંજા દેવરીયા;
કોઈ મગજી લગાદે થારો ભાઈરે.
માહરા હીરા બના દેવરીયા–યેહ સુઈરે.
હાલ હલો કુલકા લેલો બાહેર જમો દેવરીયા—૦
કોઈ ભીતર જીમે થારો ભાઈરે—
સિરક લેલો પત્થર નાલે લો બાહેર પુરો દેવરીયા—૦
કોઈ ભીતર બેઠો થારો ભાઈરે....૦

૧૪.

જલમે થલમે પ્રભૂ તુહી કરત રમન.
હું પાપી નિર્ધન તુમરે શરન....૦

જગ ઉદ્ધાર જગ પાલન હો સબ લારત,
કહત હય સગરેહી મુનીજન,....
જનમ જનમકે દુખ હરો હય--મેરે હર....
શાન્તિ શાન્તિ દઓ મોહેકો—હય નરહર...૦

૧૫.

આના પ્રેમકી રાહમે આના–પર કઠીન હય યેહ આન.
પાના ભેદ કો હય દુખ ભારી હય દુશ્વારી,
ચોર ઠગોંકી યેહ બસતી સારી,
ભુલ ન જાના પ્રીતી નીબાહના—મનરંજન
જમાંનકે ખેતકો આના...૦

૧૬.

મોહે મધૂ બન શામ બોલાએ ગયોરે;
મયતો સોઇથી અપને ભવનમે,
સોતીકો આન જગા એ ગયોરે....મોહે૦
બીંદરાબનકી કુંજ ગલીમે મુરલીકી ટેર સુનાએ ગયોરે.
અયસે ચોર ચતુરસે હારી–લે ગયો ચિતસે ચયેના,
નજર બચાકે શામ ગએ–અબ ઢુંઢત ઉનકો નયેના.

૧૭.

જબકો દોરંગી પાયા, મુરખ હય જો લલચાયા.
કહીં મુખસે અમૃત બરસે–કોઈ બુંદ બુંદકો તરસે,

કહીં મોહ હય કહીં માયા—મુરખ હય જો૦
કોઇ ઓઢે શાલ દુશાલે—કોઇ કાંધે કમલીયા ડાલે
કહીં ધૂપ હય હય કહીં છાયા—મુરખ હય જો૦

૧૮.

અયતો દાસી તેહારીજી તુમરે ચરનપર વારીજી
તન મન ધનસેં હું મય ચેરી તુમ ચેરીકે નાથ,
લાજ હય અબ નિર્બલ અબળાકી—સ્વામી તુમરે હાથ.

૧૯.

લાજ મેરી તૂ રાખલે હે સ્વાંમી,
મય પડી હું સંકટમે,—સતપનકો તૂ મેરી રખલે,
મય ચેરી હું હે દુખ ભંજન........૦

૨૦.

સોંચ સોંચ કે મુસાફર ચલના ઇસ જગમે,
ચોર અંધેરા પાપ લુટેરા લૂટ ન લે ધન તેરારે બાબા—૦
બાંધ કમર જબતક હય સવેરા છોડદે ચેડુ તેરા મેરા
કૃષ્ણ હી કૃષ્ણ ભજના ઇસ જગમે....સોંચ૦

૨૧.

ભક્તોકો દીના પ્રેમ ભક્તિકે સાગર, મો ચિંતા મંગલ.
પ્રેમ ભાવો તુમ્હારા લાયા હય મીઠ ગુજેઠ.
મય મનમાંની ઇચ્છા પુરન કરૂંગા ચલો આવો મથુરા નગર.

૨૨

દર્શન ભિક્ષા માંગત નયનાં વહ મન ગોકુલ ધામ.
શ્યામકી કોઈ બતાદે ડગરીયાજી.
દુન્યા જીવનકા સપના હય ઉત ચીત કોઈ ન અપના.
નિત મન જપના કૃષ્ણ નામ કૃષ્ણ નામ કૃષ્ણ નામ—૦
શ્યાંમીકી કોઈ બતાદે ડગરીયાજી—૦

૨૩.

સાંવર બંસી વાલા નન્દલાલા મતવાલા

હાં ગોકુલકા ઉજીયાલા....૦

કૃષ્ણ કૃષ્ણ કર સાંઝ સકારે,

કૃષ્ણ નામ સબકા દુખ તારે,

કૃષ્ણ હી ભવસાગરસે પ્યારે

પાર લગાને વાલા નિરાલા મતવાલા—૦

કોઈ કહત હય કૃષ્ણ મુરારી—કોઈ કહત હય શ્યામ બીહારી,

કોઈ રટે નટવર ગિરધારી—જપતે તુમરી માલા—નન્દલાલા૦

૨૪.

જાગતા નર સેવે માહે મિલે મુનિજન હેય ઇચ્છા,
મુરલી ગોરખ જાગતા નર સેવે૦
મખ્ખી બયઠી શહદપર ઔર પંખ લિયે ફુંચલાય,
લોભકે કારણુ જાંન ગંવાઇ લાલચ બુરી બલાય.
ચલતી ચક્કી દેખકે દિયા કબીરા રોય,
દો પાટનકે બીચમે સાબીત રહા નવ કોય....૦

૨૫.

દેખો મન મોહ લીયા હય મેરાઈ ન દોનોં ભક્તિયોંને.
ભાવત હય અયસાહી પ્યાર—૦
દિલસે જોડી હય ઇસને ભક્તિ ગ્યાન ધ્યાનસે પાઇ મુક્તિ,
છોડકે સબ સંસાર—દેખો મન૦

૨૬.

છીન ચલારે મન બાંસરી વાલા,
બાંસરીવાલા મોરા નન્દકા લાલા....છીન૦
દેખો સખીરી જોશ જોરી—બીચ ડગર મોરી બાંહ મરોરી,
શ્યામ ચલે કરકે ચિત ચોરી—અયસો છલ બલ વાલા....બાંસરી૦
દેખો સખીરી શ્યામ બિહારી—ભરભર મારત હય પિચકારી,
અયસે દીટ લંગરસે હારી—ગોકુલકા બ્રીજબાલા....બાંસરી૦

સમાપ્ત.